

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____
Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru
modificarea și completarea Legii monumentelor de for public
nr. 192 din 30 septembrie 2011**

Guvernul **HOTĂRĂȘTE**:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii monumentelor de for public nr. 192 din 30 septembrie 2011.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**L E G E****pentru modificarea și completarea
Legii monumentelor de for public nr. 192 din 30 septembrie 2011**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – Legea monumentelor de for public nr. 192 din 30 septembrie 2011 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.197-202, art.569) se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolele 2 și 4 vor avea următorul cuprins:

„**Articolul 2.** Noțiuni de bază

În sensul prezentei legi următoarele noțiuni semnifică:

a) *monumente de for public* – bunuri imobile: opere de artă plastică monumentală (compoziții spațial-volumetrice, statui, busturi, plăci comemorative cu relief sculptural, troițe, cruci), împreună cu terenul delimitat pentru ele, avînd caracter decorativ, comemorativ sau religios, amplasate în spații publice, pe terenuri aflate în domeniul public al statului ori al unităților administrativ-teritoriale, excluzîndu-se cele amplasate în cimitire și cele amplasate pe terenurile persoanelor fizice și juridice ce nu pot fi văzute sau vizitate liber;

b) *terenul monumentului de for public* – teren/suprafață de pămînt special delimitată pe care este amplasată opera de artă plastică monumentală, conținînd parțial sau integral amenajarea specifică aferentă, care este parte integrantă a monumentului (îngrădiri decorative, răzoare, gazoane, accese, denivelări în trepte etc.);

c) *zonă de protecție a monumentului de for public* – spațiu cu regim special de protecție, stabilit de jur-împrejurul terenului monumentului de for public pentru a asigura protejarea și punerea lui în valoare, accesul fizic și vizual liber la acesta.”;

„**Articolul 4.** Statutul de monument de for public

(1) Statutul de monument de for public se atribuie doar operelor de artă plastică monumentală, a căror edificare în spații publice s-a realizat în conformitate cu prevederile prezentei legi;

(2) Pentru operele de artă plastică monumentală edificate anterior intrării în vigoare a prezentei legi, statutul de monument de for public se atribuie doar în cazul cînd plasarea acestora în spațiul public s-a realizat în conformitate cu prevederile legale din domeniu în vigoare la data edificării.

(3) Sînt asimilate monumentelor de for public operele de artă plastică monumentală realizate în tehnica mozaicului, picturii murale sau reliefului, executate pe fațadele clădirilor cu acces vizual în spațiul public.

(4) Operele sculpturale figurative sau neconvenționale (obiecte, statui, forme), care nu reprezintă/comemorează o persoană istorică concretă sau un eveniment/moment istoric, de dimensiuni reduse, fără soclu, amplasate direct pe suprafața pămîntului, pavajului, fără organizarea/modificarea specifică a spațiului antropic/natural aferent, nu dispun de statutul de monument de for public.”

2. Articolul 7:

titlul se completează în final cu cuvintele „și a operelor de artă plastică monumentală asimilate monumentelor de for public”;

alineatul (3) se completează în final cu cuvintele „, în modul stabilit de legislația privind autorizarea executării lucrărilor de construcție”;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Strămutarea, desființarea monumentelor de for public sau abrogarea/modificarea hotărîrilor de Guvern de înființare a monumentelor de for public se efectuează urmînd procedura legală descrisă la alin. (1), (2) și (3).”;

se completează cu alineatele (7¹) și (7²) cu următorul cuprins:

„(7¹) Înființarea mozaicurilor, picturilor murale sau reliefurilor executate pe fațadele clădirilor cu acces vizual în spațiul public are loc în baza dispoziției administrației publice locale competente teritorial și se realizează în corespundere cu un proiect avizat de Ministerul Culturii.

(7²) Instalarea în spațiul public a operelor sculpturale prevăzute la art.4 alin.(4) și asigurarea ținutei lor artistice ține de competența exclusivă a autorităților administrației publice locale de nivelul întâi.”

3. Articolul 8 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 8. Zona de protecție**

(1) Fiecare monument de for public dispune de zonă de protecție, care se desfășoară perimetral, de jur-împrejurul terenului monumentului de for public, pe o rază de la 50 la 100 de metri. Pentru monumentele de for public care nu dispun de teren propriu – plăcile comemorative, zona de protecție se stabilește, începînd de la suprafața construcției pe care ele sînt amplasate, pe o rază de minimum 20 metri.

(2) Traseul exact al zonei de protecție se stabilește prin intermediul planului zonei de protecție a monumentului de for public. Delimitarea se operează pe baza reperelor topografice, geografice sau urbanistice, ținînd cont de particularitățile cadrului urbanistic și/sau natural existent (hotare proprietăți/unități cadastrale, relief etc.). Planul zonei de protecție este parte componentă a documentației de proiect privind edificarea monumentelor de for public, precum și a dosarului de inventariere a monumentelor de for public. Zona de protecție a monumentelor de for public se introduce/se reflectă în mod

obligatoriu în documentația de urbanism a localității. Metodologia de delimitare a traseului zonei de protecție se aprobă prin ordinul ministrului culturii.

(3) În caz de intersectare, prin suprapunere parțială, a zonelor de protecție a două sau mai multe monumente de for public, pentru aceste monumente se instituie o zonă unificată de protecție, în documentația urbanistică fiind marcat hotarul unic exterior al acestei zone.

(4) În planurile și regulamentele de urbanism aprobate și avizate conform legislației în vigoare vor fi prevăzute reglementări speciale de construire în zonele de protecție a monumentelor de for public. În zona de protecție pot fi instituite servituți de utilitate publică.”

4. La articolul 10 alineatul (1), cuvintele „organism științific” se substituie cu cuvintele „organism metodico-științific”.

5. La articolul 13, alineatul (2):

se completează cu literele a¹) și b¹) cu următorul cuprins:

„a¹) elaborează și aprobă Regulamentul privind registrul național și registrele locale ale monumentelor de for public, precum și alte regulamente și indicații metodologice privind completarea cadrului juridic din domeniul monumentelor de for public”;

„b¹) ține Baza națională de date a monumentelor de for public”;

la litera c), cuvintele „la fiecare trei ani” se substituie cu cuvintele „în bază de liste adiționale”.

6. Articolul 14:

alineatul (1) se completează cu litera b¹) cu următorul cuprins:

„b¹) remit Ministerului Culturii un exemplar al dosarelor de inventariere a monumentelor de for public, în format electronic, în vederea completării Bazei naționale de date a monumentelor de for public”;

alineatul (2):

litera a) se completează în final cu textul „, precum și decizii de abrogare sau de modificare a acestora”;

se completează cu literele a¹) și a²) cu următorul cuprins:

„a¹) atribuie terenuri pentru edificarea monumentelor de for public;

a²) emit autorizații de construire privind conservarea/restaurarea și edificarea monumentelor de for public și amenajarea terenului aferent” .

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de Lege privind completarea și modificarea Legii monumentelor de for public nr.192 din 30 septembrie 2011

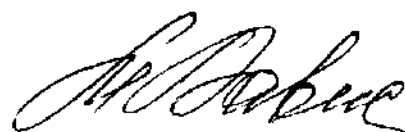
Monumentele de for public au un rol deosebit de însemnat în formarea imaginii localităților urbane și rurale a oricărei țări moderne, precum și în păstrarea/promovarea memoriei culturale și istorice a societății. Respectiv, asigurarea protejării eficiente a monumentelor de acest gen deja edificate, dar și asigurarea unei înalte calități artistice adecvate a monumentelor ce se intenționează a se edifica, constituie o sarcină importantă a statului.

Legea monumentelor de for public a fost adoptată de Parlamentul Republicii Moldova pe data de 30 septembrie 2011. În baza analizei practicii de implementare a prevederilor legii în perioada anilor 2011-2017, precum și în baza analizei bunelor practici internaționale în domeniu, s-a constatat necesitatea operării unor completări/ajustări a textului unor articole a acesteia, pentru asigurarea funcționării ei cât mai eficiente.

Principalele precizări/ajustări operate s-au referit: 1) la articolul cu noțiunile de bază (prin introducerea definiției de teren al monumentului de for public); 2) la articolul privind statutul monumentelor de for public prin precizarea care dintre operele de artă plastică monumentală sunt asimilate monumentelor de for public și care dintre ele nu pot avea acest statut; 3) la articolul consacrat zonelor de protecție a monumentelor de for public (unde au fost detaliate reglementările privind modul de delimitare a acestora), precum și 4) la articolul cu atribuțiile Ministerului Culturii (prin crearea Bazei naționale de date a monumentelor de for public).

Implementarea prevederilor prezentelor modificări/ajustări nu necesită cheltuieli financiare.

Proiectul de lege a fost plasat pe pagina Web a Ministerului Culturii spre consultare publică.

Monica BABUC
Ministru